

salibus verbis utendo, testantur Baptismum aquæ per Baptismum sanguinis suppleri posse: parvulos non excipiunt. Ergo 2°.

3° *Praxi Ecclesiæ.* Ecclesia a primis sæculis veneratur ut martyres infantes ab Herode in odium Christi occisos: atqui saltem plures ex illis a peccato originali non fuerant ante mortem liberati, nempe qui ex Judæis non descendebant, et etiam ex Judæis descendentes, qui octavum diem nondum attigerant, si circumcisio, in remedium peccati originalis, uti plures docent, instituta fuerit. Ergo 3°.

4° *Ratione.* Repugnare videtur Christi clementiam minus extendi quam impii crudelitatem; saltem bonitati Dei multo magis congruum est ut terrenas hujusmodi victimas coronet, quam derelinquit. *An forte minor Christi pietas quam Herodis impietas?* inquit S. Bernardus, Serm. in Nat. SS. Innoc. Ergo, etc.

Quamvis tertia hæc propositio generaliter doceatur, non tamen est de fide, neque quoad infantes ab Herode occisos, quia dici posset cum quibusdam, eos solos fuisse sanctos qui fuerant circumcisi, vel quibus remedium contra peccatum originale fuerat applicatum; neque quoad alios infantes in odium Christi decursu temporum occidendos, quia nullibi clare ostenditur divinam in ipsorum gratiam existere promissionem.

Dices contra tres propositiones: Nisi quis renatus fuerit, etc.; hæc verba nullam patiuntur exceptionem, ut supra ostendimus: ergo Baptismus suppleri non potest.

R. Nego conseq. Media enim quibus Baptismum aquæ suppleri posse diximus, cum istius necessitate minime pugnant, siquidem non justificant, saltem adultos, nisi quatenus votum suscipiendo Baptismum continent: totam igitur efficaciam suam aliquo sensu sumunt ex Baptismo. Ergo.

SCHOLIUM.

Advertendum est nos dixisse Baptismum in casu necessitatis suppleri posse quoad justificationem et pœna-

peccati remissionem: nunquam vero suppleri potest quoad characterem et jus alia suscipendi sacramenta. Unde 1° qui per charitatem perfectam justificatus est, tenetur quamprimum, sublata necessitate, Baptismum realiter suscipere. 2° Aliud sacramentum, præter Eucharistiam, valide suscipere non posset, nec quidem licite Eucharistia ipsi porrigeretur, quia Baptismus realiter susceptus janua est cæterorum sacramentorum, et per illum duntaxat ad corpus Ecclesiæ pertinere possumus. 3° Martyrium mox passurus, Baptismum suscipere teneatur si posset. 4° Qui per miraculum ante nativitatem justificaretur, ut Joannes Baptista et B. Maria, nihilominus baptizandus esset. Ad suum Baptismum tamen non tenebatur Christus ut fieret membrum Ecclesiæ, cum sit illius caput et dominus.

CAPUT SECUNDUM.

DE MATERIA BAPTISMI.

Dicemus ita duplici articulo 1° de materia remota Baptismi, 2° de materia proxima.

ARTICULUS PRIMUS.

DE MATERIA REMOTA BAPTISMI.

Materia remota est elementum quod adhibendum est ad conficiendum sacramentum.

Lutherus, in Colloquiis symposiacis, cap. 17, dubitabat an, deficiente aqua, Baptismus in vino collatus valeret. Theodorus de Beze sine hæsitatione affirmavit Baptismum in quovis liquore administratum, urgente necessitate, validum esse. Calvinus asserebat verba Christi: *Nisi quis renatus fuerit, etc., non intelligenda esse de aqua naturali, sed metaphorice de tribulatione cordis.*

PROPOSITIO.

Aqua naturalis est materia Baptismi remota et necessaria.

Prob. Illa propositio est de fide, et probatur Scriptura, et praxi Ecclesiae.

1º *Est de fide*, ut pote definita in conc. Trid., sess. 7, can. 2, de Bapt. « Si quis dixerit aquam veram et naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini Jesu Christi, *Nisi quis*, etc., ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit. » Ergo 1º.

2º *Prob. Scriptura sacra*; nempe verbis plures jam citatis: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua*; vox enim illa *ex aqua*, sensu obvio accepta, aquam naturalem significat, et revera in eodem capite narratur Iesum in terram Iudeam venisse ibique cum discipulis commoratum esse, et additur §. 22: *Et baptizabat. Erat autem et Joannes baptizans in Aenon, juxta Salim, quia aquæ multæ erant illuc.* Patet Iesum et Joannem in eadem aqua baptizasse: porro Joannes in aqua naturali baptizabat, scilicet in aqua Jordanis: ergo 2º.

3º *Praxi Ecclesiae*; semper enim Ecclesia in aqua naturali baptizavit, et hujusmodi aquam ad validitatem Baptismi necessariam esse credidit; imo idem agunt et credunt cuncti moraliter haeretici et schismatici, sive in Oriente, sive in Occidente, ipsimet hodierni Protestantes, saltem plerique. Ergo 3º.

Cæterum aqua naturalis convenientissime assignata est ut materia Baptismi: 1º quia est communissima, et 2º quia apta est ad significandum præcipuum Baptismatis effectum, videlicet peccatorum ablutionem. Ergo.

Dices 1º: S. Joannes Baptista dixit de Christo, Matthæi III, 11: Ipse vos baptizabit in Spiritu sancto et igni: ergo ignis est materia Baptismi.

R. Nego conseq. Nam S. Joannes differentiam inter Baptisma suum et Baptisma Christi existentem exprimere volens, dicit se baptizare in aqua, Christum vero

baptizaturum, non solum in aqua, sed in Spiritu sancto, qui est ignis peccata consumens, vel cuius ignis est figura symbolica, ut in die Pentecostes apparuit. Sic omnes prædicta intellexerunt verba, et nullus serio dixit ignem veram esse sacramenti Baptismi materiam. Ergo.

Dices 2º: Refertur summos pontifices Siricum et Stephanum II Baptisma in vino collatum, urgente necessitate, approbasse. Ergo.

R. Nego conseq. Nam 1º testimonia quibus hæc approbatio refertur nullam merentur fidem. 2º Hæc approbatio, si existat, non tribuenda est Stephano papæ, sed Stephano, Tornacensi episcopo, et omni destituitur fundamento. 3º Etiamsi exstisset et alicujus pontificis Romani esset, nihil inde contra fidem et praxim universalem concludi posset: sequeretur ad summum unum vel alterum pontificem Romanum errorem docuisse, sed ut privatum doctorem, cum nulla exhibeatur constitutio authentica. Ergo.

Hinc 1º omnis aqua certo naturalis, materia est certa Baptismi, ut aqua fontium, puteorum, maris, fluminum, lacuum, stagnorum, cisternarum, pluvialis, ex nive, vel glacie, vel grandine resoluta, sulphurata, ferruginea, uno verbo quæcumque pura et simplex est aqua, juxta vulgarem denominationem, licet non sit distillata et plures habeat particulas sibi commixtas; nec refert frigida sit an calida, potabilis vel non potabilis, benedicta vel profana.

Hinc 2º quodcumque liquidum ab aqua naturali distinctum, ad Baptismum adhiberi non potest, etiam in casu summæ necessitatis, ut sanguis, lac, vinum, succus ex herbis vel floribus eductus, jus, cerevisia, etc.

Hinc 3º commixtio aquæ cum alia substantia in tali quantitate ut juxta usum communem simpliciter dici non possit aqua, materia certa Baptismi esse non potest: talia sunt juscum tenue, lixivium, sal liquatus, cerevisia tenuis, aqua ex vite aliisve arboribus secatis fluens, aqua lutosa, etc. In gravi necessitate Baptismus cum hujusmodi aqua conferri posset; verum, transacta

necessitate, sub conditione iterandus esset, si persona superviveret.

Notandum est quod extra necessitatem, ad conferendum Baptismum, sive solemniter, sive privatim, adhibenda sit aqua eo anno benedicta, Sabbato Sancto vel in vigilia Pentecostes, vel alio modo in Rituali præscripto, et quidem sub peccato ex genere suo mortali, propter præceptum Ecclesiæ et universalem praxim. Unde si parvulus, ex licentia episcopi, domi vel in capella particulari sit baptizandus privatim, aqua baptismalis hic deferenda est; sic se habet Rituale Romanum: « Necessitate excepta, » in privatis locis nemo baptizare debet, nisi forte sint » regum aut magnorum principum filii, id ipsis ita de- » poscentibus, dummodo id fiat in eorum capellis seu » oratoriis, et in aqua baptismali de more benedicta. »

ARTICULUS SECUNDUS.

DE MATERIA BAPTISMI PROXIMA.

Materia proxima est materiæ remotæ applicatio: in Baptismo est corporis ablutio. Hæc assertio nulla probatione indiget et ab omnibus admittitur. Sed quærendum est quomodo fieri debeat ut sacramentum valide et licite administretur.

Notandum est 1°, per duodecim priora Ecclesiæ sæcula, Baptismum communius per immersionem collatum fuisse, tum apud Græcos, tum apud Latinos, ut ex innumeris constat testimoniis. S. Th., 3 part., q. 66, art. 7, dicit hunc usum adhuc esse communiorem, declarans tamen sacramentum ita studi administrari posse per modum effusionis vel aspersionis.

Notandum 2° trinam olim communius factam fuisse immersionem, vel effusionem aut aspersionem.

Certum est 1° ad validitatem sacramenti non referre an ablutio fiat per immersionem, effusionem aut aspersionem, modo corpus sufficienter abluatur; nam 1° Apóstoli valde probabiliter aspersione usi sunt, quando tria

millia in uno die baptizaverunt, ut in Act. II, 37 et seq. narratur. 2° S. Cypr., Ep. 76, probat ex professo ægros valide baptizari per effusionem, et ait: « Nec quemquam » movere debet quod aspergi vel perfundi videntur ægri, » cum gratiam Dominicam consequantur. » 3° SS. Patres saepe increpaverunt catechumenos qui suum differebant Baptismum usque ad mortis periculum, et tamen nunquam habuerunt ut invalidum vel dubium Baptisma clinicorum, id est ægrotantium in lecto, per infusionem baptizatorum. 4° A pluribus sæculis Baptismus non confertur apud Latinos nisi per effusionem, et tamen Græci, qui retinuerunt immersionem, Baptisma eorum semper habuerunt ut validum. Ergo.

Certum est 2° trinam immersionem vel effusionem ad essentiam sacramenti non pertinere: sola lotio est essentialis, et modus ejus accidentalis. Non tamen recedendum est a trina effusione in Rituali præscripta.

Quædam insuper circa effusionem aquæ sunt advertenda.

1° Ea requiritur aquæ quantitas ut revera fluat, alioquin lotio non esset: una igitur aut altera gutta, cum digito in fronte applicata, non sufficeret, nisi tanta esset ut ablutio in ea parte reipsa fieret. Cavendum est tamen ne nimia effundatur quantitas, præsertim in hieme, quia talis effusio aquæ frigidæ perniciosa esse potest tenello parvulo, et parentes juste contristat: imo quandoque expedit aquam baptismalem modicum calefactam adhibere.

2° Licet probabile videatur Baptismum in quacumque parte corporis animata datum valere, effusio tamen ex præcepto in caput fieri debet; et si, ob necessitatem, in aliam partem facta fuerit, iterandus est Baptismus sub conditione, quia, cum caput habeatur ut principalis sedes animæ, plures arbitrantur Baptismum, in aliud membrum applicatum, esse dubium: in materia autem tanti momenti, pars tutior semper est eligenda. Unde Rituale Romanum, titulo de Baptizandis parvulis, dicit: « Si » infans caput emiserit, et periculum mortis immineat, » baptizetur in capite; nec postea, si vivus evaserit, ite-

» rum baptizetur. At si aliud membrum emiserit... baptizetur; et tunc si natus vixerit, erit sub conditione iterum baptizandus. »

3º Curandum est ut aqua pellem baptizandi tangat, et ideo juvat ut baptizans, aquam effundendo, manu sinistra capillos dividat caputque leviter perfricet: si caput aliqua operiatur scabie, ut saepe accidit, efficiendum est ut aqua super frontem aliquantulum fluat. Secus, saltem dubius esset Baptismus.

4º Necessere est ut aqua ab ipso baptizante effundatur, alioquin verba *Ego te baptizo* non verificantur: si tamen baptizans infantem sub aqua ex stillicidio desfluenta poneret, verba formae pronuntiando, valeret Baptismus, quia vera essent haec verba *Ego te baptizo*.

5º Qui, videns puerum in aquam cadentem vel ab alio projectum, verba formae pronuntiaret, eum non baptizaret; verum enim non esset se eum lavare. Si vero ipse eum in flumen, vel in puteum projiciendo, diceret, *Ego te baptizo*, cum debita intentione, valeret Baptismus? Multi affirmant et multi negant: resigitur manet dubia: dubium autem non est quod infantem, etiam alias certo moriturum, sic projicere non liceat.

6º Si baptismus per immersionem conferatur, necesse est ut ipse minister baptizandum immergit. Olim adulti in sacros fontes per modum balneorum dispositos descendebant nudi, ita tamen ut non offendetur pudor, et minister accedens caput uniuscujusque ter immergebat, semel dicens: *Ego te baptizo*, etc.

7º Si vero Baptismus per aspersionem ministraretur, quod in nullo casu sine licentia episcopi fieri posset, curandum esset ut aqua pellem singulorum immediate tangeret, atque fluoret.

CAPUT TERTIUM.

DE FORMA BAPTISMI.

Plurimi veteres haeretici, ut Gnostici, Manichæi, Paulianistæ, Eunomiani, formam Baptismi adulteraverunt. Lutherani, Calvinistæ et Sacramentarii forma apud nos consueta utuntur, sed etiam minime necessariam esse arbitrantur; cum enim, juxta ipsos, Baptismus non producat gratiam, nisi quatenus fidem excitat, quæcumque verba ad excitandam fidem idonea sufficiunt.

Notandum 1º formam apud Latinos usitatam hanc esse: *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Amen.* Forma Græcorum est ista: *Baptizetur vel baptizatur servus Christi N. in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.*

Notandum 2º utramque formam esse legitimam. Quoad formam Latinorum, patet 1º ex concilio Florentino, in Decreto ad Armenos, ubi integra refertur et traditur ut consueta; 2º ex conc. Trid., sess. 7, de Bapt., can. 4; 3º ex Rituali Romano et cunctis aliis Ecclesiæ Occidentalis Ritualibus, atque ex praxi universalis, sequentibus verbis Christi fundata: *Euntes... docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, Math. xxviii, 19.* 3º Quod autem forma Græcorum sit etiam legitima, constat 1º ex Decreto ad Armenos, in quo Eugenius IV, forma Latinorum expressa, addit: « Non tamen negamus quin et per illa verba: *Baptizetur talis servus Christi, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti;* vel: *Baptizetur manibus meis talis servus Christi in nomine,* etc., verum perficiatur Baptisma; » 2º ex definitionibus Leonis X, anno 1521, et Clementis VIII, anno 1526; 3º ex sententia totius Ecclesiæ Romanæ, quæ Baptisma more Græcorum administratum semper habuit ut validum.

Nunc examinandum est 1º quænam verba sint essentialia, et 2º quæ mutatio in verbis validitati Sacramenti noceret.

ARTICULUS PRIMUS.

DE VERBIS AD VALIDITATEM BAPTISMI ESSENTIALIBUS.

Absolute necesse est 1º ut tres personæ sanctissimæ Trinitatis explicite invocentur, ut infertur, tum ex verbis Christi, tum ex conciliis Florentino et Tridentino, tum ex praxi constanti et fide universalis Græcorum et Latinorum; 2º ut hæc exprimantur verba, *Ego te baptizo*, vel alia æquivalentia; idque constat, tum ex verbis Christi, *Baptizantes eos*, tum ex conciliis citatis, tum ex auctoritate Alexandri VIII, qui, anno 1690, sequentem damnavit propositionem, n. 27: « Valuit aliquando Baptismus sub hac forma collatus: *In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*, prætermisis istis, *Ego te baptizo*; » tum ex perpetuo utrinque Ecclesiæ Græcæ et Latinae usu; tum quia ablutio corporis ex se indifferens, per verba formæ ad sacramentum determinari debet, quod certe sola invocatio sanctissimæ Trinitatis non exprimeret. Ergo.

Petitur quo sensu intelligenda sint hæc Actuum Apostolorum verba, II, 38: *Baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Christi*; et hæc altera, VIII, 12: *In nomine Jesu Christi baptizabantur viri ac mulieres*.

R. Non pauci opinati sunt Apostolos, ex dispensatione, in nomine Jesu Christi tantum baptizasse, ne occasionem præberent gentilibus judicandi tres deos apud Christianos venerari, et simul « ut nomen Christi, quod erat odiosum Judæis et gentilibus, honorabile redderetur; » sunt verba S. Th., 3 part., q. 66, art. 6, ad 1. Ita, cum angelico Doctore, Scotus, S. Bonaventura, Valentia, Toletus, Gonet, etc.

Attamen longe probabilius est per verba prædicta intelligendum esse Baptismum a Christo institutum, per oppositionem ad Baptismum Joannis; nullo enim fundamento nititur dispensatio quæ Apostolis concessa fuisse

supponitur: aliunde explicita sanctissimæ Trinitatis invocatio ex ipsa sacramenti institutione requiritur, *ut patet ex dictis*. Ergo. Ita Estius, Suarez, Vasquez, Sylvius, Natalis Alexander, Juénin, Tournely, et plerique recentiores.

ARTICULUS SECUNDUS.

DE MUTATIONIBUS IN FORMA BAPTISMI QUÆ VALIDITATI SACRAMENTI NOCERENT.

Quintuplici modo forma Baptismi variari potest; videbitur 1º per mutationem verborum, 2º per corruptionem, 3º per transpositionem, 4º per additionem, et 5º per suppressionem.

1º *Per verborum mutationem*. Si tantum idioma mutetur, aut si forma partim in uno idiome, partim in altero pronuntietur, mutatio est duntaxat accidentalis et validitati sacramenti non nocet: *ita omnes*. Melius est ut rudes si baptizent, lingua sua vernacula utantur, quia eam rectius pronuntiant. Item si verba synonyma verbis consuetis substituantur, v. g., si loco *baptizo* dicatur *abluo, lavo, intingo*, mutatio etiam reputatur accidentalis. Si vero ad exprimendas tres sanctissimæ Trinitatis personas diceretur, *in nomine Genitoris, Geniti et Procedentis ab utroque*, dubium est an Baptismus esset validus. Sic S. Th. et communissime theologi.

2º *Per corruptionem*. Si corruptio fiat in initio vocis, facilius est substantialis quam si fiat in terminatione, quia ex communi aestimatione sensus facilius adulteratur vel penitus mutatur: v. g., si sola littera *P* mutetur in *M*, habetur *matris loco patris*, et sensus non est idem; secus vero si ultima littera mutetur vel supprimatur. Unde Zacharias papa, Decret. part. 3, distinctione 4, can. 86, *Retulerunt*, respondit validum esse Baptismum a sacerdote linguam latinam penitus ignorante collatum *in nomine Patria, et Filia, et Spirita sancta*, modo rectam habuisse intentionem. Idem judicandum est si quis, ob balbutiem vel præcipitationem, dicat, *Vaptizo, batizo*,

babatizo, *baltizo*, pro *Baptizo*, vel *Fili* pro *Filii*, etc.
Vide S. Ligorium, l. 6, n. 110.

3º *Per transpositionem*, modo verba transposita eumdem retineant sensum, mutatio est duntaxat accidentalis. Hinc si diceretur, *Te baptizo ego*, etc., valeret Baptismus : valeret etiam si Filius ante Patrem, aut Spiritus sanctus ante Patrem et Filium nominaretur, etiamsi baptizans crederet Filium esse principium ; quia error interius ministri valori sacramenti non nocet, siquidem fides ad validitatem sacramenti non requiritur.

4º *Per additionem*. Talis esse potest additio ut sensum essentialiter corruptat, v. g., *Baptizo te in nomine Patris majoris*, *Filii minoris*, etc., vel : *Baptizo te in nominibus Patris*, etc., et tunc nullus esset Baptismus. Secus autem, si additio sensum formae consuetae essentialiter non mutat, ut in sequentibus formulis : *Baptizo te in nomine Patris omnipotentis*, et *Filii unigeniti*, et *Spiritus sancti vivificantis* ; vel : *Baptizo te in nomine Patris qui te creavit*, in nomine *Filii qui te redemit*, in nomine *Spiritus sancti qui te sanctificavit*. Non vero sufficeret dicere, *in nomine sanctissimae Trinitatis* ; vel, *in nomine trium Personarum divinarum*, etc.

5º *Per suppressionem*. Quaedam verba omitti possunt sine adulteratione sensus, scilicet pronomen *ego* et vox *amen* ; tunc mutatio est solum accidentalis : probabilius omissione particulæ *et*, ante vocem *Fili*, esset tantum accidentalis ; sed hæc particula præmitti debet tertiae personæ, alioquin sensus immutaretur. Dubium est an omissione præpositionis *in* ut essentialis habenda sit ; non sibi consentiunt doctores : Baptismus ergo ea omissa collatus, sub conditione iterandus esset. Quælibet alia omissione, juxta omnes, essentialis foret.

Nulla autem mutatio voluntarie fieri potest sine peccato mortali aut saltem veniali, prout in præcedenti Tractatu, p. 433, diximus.

CAPUT QUARTUM.

DE MINISTRO BAPTISMI.

Duplex distinguitur minister Baptismi, unus scilicet solemnitatis, qui baptismum cum cæremoniis in Ecclesia consuetis administrat ; et alter necessitatis, qui, propter necessitatem, hoc sacramentum sine cæremoniis usitatis confert. Minister solemnitatis iterum duplex, videlicet ordinarius qui ex officio baptizat, et extraordinarius qui ex commissione tantum baptizare potest. Dicemus 1º de ministro ordinario, 2º de ministro extraordinario, et 3º de ministro necessitatis.

ARTICULUS PRIMUS.

DE MINISTRO BAPTISMI ORDINARIO.

Nullum moveri potest dubium circa episcopos ; eis enim præcipue data est potestas docendi et baptizandi.

PROPOSITIO.

Non solum episcopi, sed omnes sacerdotes jure divino sunt ministri ordinarii baptismi, et jure ecclesiastico soli episcopi, parochi, et ab eis delegati.

Prob. prima pars 1º ex verbis Christi, Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos, etc., quæ ad discipulos sicut ad Apostolos, prouinde ad presbyteros sicut ad episcopos pertinere constans totius Ecclesiæ praxis testatur ; 2º ex Decreto ad Armenos, in quo Eugenius IV dicit : « Ministrum hujus sacramenti (Baptismi) est sacerdos, cui ex officio competit baptizare ; » 3º ex Catechismo Conc. Trid. idem habente ; 4º ex usu perpetuo Ecclesiæ, sive Orientalis sive Occidentalis. Ergo.

Simplex igitur sacerdos, etiam præsente episcopo, solemniter baptizare potest, sicut Missam celebrat, Eucharistiam administrat, etc.

Probatur secunda pars, scilicet solum episcopum, parochum et ab eis delegatum esse jure ecclesiastico ministros ordinarios Baptismi : sic enim 1º statuit Rituale Romanum : « Legitimus quidem Baptismi minister est » parochus, vel alius sacerdos a parocho vel ab Ordinario loci delegatus; » 2º ordo postulat ut qui curam gregis habet, solus novas oves in eum admittere debeat; 3º talis est praxis in universa Ecclesia. Ergo.

Hinc 1º episcopi potuerunt olim sibi reservare solemnitatem Baptismi in vigiliis Paschæ et Pentecostes, et statuere quod his diebus nullus presbyter baptizare posset nisi ex commissione. 2º Episcopus extra diœcesim vel extraneos in sua diœcesi licite baptizare non potest, nec parochus extra parochiam vel alienos in sua parochia. 3º Parentes qui, absque licentia sui parochi vel Ordinarii, prolem alieno sacerdoti baptizandam præsentant, contra disciplinam ecclesiasticam graviter peccant. 4º *A fortiori* sacerdos non ordinarius nec delegatus, baptizans extra necessitatem, absque licentia, etiam sine solemnitate, graviter peccaret. *Sic communiter theologi.* 5º Si mulier in extraneo loco pariat, v. g., iter faciendo, proles ab Ordinario loci, sive episcopo, sive parocho, sive delegato, baptizari debet, quia sacramenta a pastore domicili facti suscipienda sunt. Si tamen mulier pareret in loco a domicilio suo non longe distanti, ut duobus vel tribus leucis, proprius ejus parochus, sicut et ipsa, exigere posset ut proles in parochia sua baptizaretur, nisi grave adasset incommodum. *Ita S. Ligoriuſ et plures alii.*

ARTICULUS SECUNDUS.

DE MINISTRO BAPTISMI EXTRAORDINARIO.

Episcopi et quilibet sacerdotes qui jurisdictionem ordinariam vel delegatam non habent, jure ecclesiastico

ministri ordinarii non sunt Baptismi, sed tantum extraordinarii; nec *a fortiori* diaconi aliive inferiores clerici qui curam animarum habere non possunt.

Omnis fatentur subdiaconos et alios inferiores clericos non esse jure divino ministros etiam extraordinarios Baptismi solemnis. Quæstio est igitur an diaconi sint jure divino, seu vi ordinationis suæ, ministri extraordinarii Baptismi, ita ut ex commissione illum licite solemniter administrare possint.

PROPOSITIO.

Diaconi, vi ordinationis suæ, sunt ministri extraordinarii Baptismi.

Prob. 1º eos, vi ordinationis suæ, esse ministros hujus sacramenti, tum ex Act. Apostol. viii, 12, ubi diaconus Philippus exhibetur baptizasse viros ac mulieres, et §. 38, eunuchum Candacis reginæ; tum ex Pontificali Romano, in quo episcopus, diaconos ordinandos alloquens, ait : « Diaconum enim oportet ministrare ad altare, baptizare et prædicare : » certe hic non agitur de potestate quam omnes habent baptizandi in necessitate sine solemnitatibus; tum ex perpetua traditione et fide universalis Ecclesiæ. Ergo 1º.

Prob. 2º eos, vi ordinationis, esse tantum ministros solemnis Baptismi extraordinarios; in prima enim parte Decreti, dist. 93, can. 13, de diaconis dicitur : « Absque episcopo vel presbytero baptizare non audeant, nisi predictis ordinibus fortasse longius constitutis, necessitas extrema compellat : » quæ quidem regula ex epistola nona S. Ge'asii papæ deprompta est : idem statuit in tercia parte Decreti, dist. 4, de Consecrat., can. 19. Ergo 2º.

His præmissis, quædam ad præxim attinentia nunc statuenda sunt.

1º Commissio baptizandi solemniter diacono conferri non potest, nisi in vera necessitate, ut ex verbis juris ca-

nonici citatis colligitur : ita generaliter sentiunt theologi. Graviter igitur peccaret diaconus qui, sine delegatione episcopi vel parochi, solemniter baptizaret; peccaret etiam episcopus vel parochus diaconum ad solemnum Baptismum absque necessitate delegando. Non requiritur autem necessitas extrema, sed rationabilis sufficit, puta infirmitas parochi, multitudo baptizandorum, illa munia sacerdotalia quae sine gravi incommodo differri non possunt, ut prædicatio promissa, administratio moribundi, etc. Nulla vero requiritur causa ut sacerdos non irregularis, nec ulla censura innodatus, delegari possit : ratio discriminis est quia, vi ordinationis, sacerdos est minister Baptismi ordinarius, diaconus vero minister extraordinarius.

2º Juxta disciplinam generalem, parochus delegare posset diaconum, data ratione sufficienti, ad Baptismum solemniter administrandum : ita enuntiant vel supponunt omnes theologi. Verum, ex usu nunc recepto, hæc delegatio reservatur episcopo, saltem in diœcesi nostra et in aliis nos circumstantibus.

3º Attamen si urgeret necessitas, et recursus ad episcopum moraliter impossibilis esset, parochus diaconum licite committeret.

4º Si, absente parocco, mors immineret infanti, diaconus illic præsens possetne illum solemniter baptizare absque ulla delegatione? Affirmant Suarez, Billuart et alii plures, dicentes diaconum plus habere potestatis circa Baptismum quam inferiores clericos, qui tamen in eo casu privatim baptizare possent. Negat vero S. Ligerius cum aliis multis, l. 6, n. 116, quia diaconus non est minister solemnis Baptismi, nisi mediante legitima commissione. Ab hac opinione in praxi recedere non licet.

5º Diaconus solemniter baptizans, extra necessitatem, sine delegatione episcopi vel parochi, irregularitatem contrahit; quia, vi ordinationis, non est minister ordinarius hujus sacramenti, sed tantum habet unde delegari possit.

A fortiori, subdiaconi aliique inferiores clerici solemniter baptizantes fiunt irregulares, propter usurpatiōnem Ordinis non suscepti, ut expressis verbis constat ex Decretal. l. 5, tit. 28, de clero ordinato, cap. 1.

ARTICULUS TERTIUS.

DE MINISTRO BAPTISMI NECESSITATIS

Constat apud omnes Baptismum in extrema necessitate sine cæremoniis in Ecclesia solitis conferri posse : non minus certum est neque laicum neque ullum clericum extra necessitatem privatum baptizare posse, nisi legitima obtenta fuerit dispensatio, quia sacramentum a cæremoniis in honorem ejus institutis separari non debet, nisi causa gravis id suadeat.

Calvinus et Theodorus de Bèze contenderunt Baptismum, etiam in necessitate, a solis pastoribus conferri posse saltem licite. Idem error nonnullis recentioribus Græcis tribuitur ab Arcudio, l. 4, de Bapt., cap. 11. Contra quos sit

PROPOSITIO.

In necessitate quilibet, sive vir, sive mulier, sive catholicus, sive hæreticus, sive Christianus, sive infidelis, baptizare potest.

Prob. 1º ex Decreto Eugenii IV ad Armenos, in quo propositio nostra definitur his verbis : « In causa autem necessitatis, non solum sacerdos vel diaconus, sed etiam laicus et mulier, imo etiam paganus et hæreticus, baptizare potest, dummodo formam servet Ecclesiæ, et facere intendat quod facit Ecclesia. »

2º Ex SS. Patribus. Tertull. de Bapt., cap. 17, postquam asseruit episcopum esse ministrum Baptismi, deinceps presbyteros et diaconos, non tamen sine episcopi auctoritate, addit : Baptismus ab omnibus exerceri potest. S. Hieron., Dial. adv. Lucif. : « Si necessitas cogit, sciimus etiam licere laicis baptizare. »

3º *Ex jure canonico*, Decret. 3 part., distinct. 4, can. 23 et 24, in quibus approbatur Baptisma a pagano collatum.

4º *Ex fide et praxi Ecclesiae tum Latinæ, tum Græcæ*. Ergo.

Hinc 1º curare debent parochi, quantum moraliter possunt, ut fideles, præsertim conjugati, et maxime chirurgi ac obstetrices, rectum baptizandi modum sciant, et in vera necessitate adhibere non negligant. Eis simul inhibeant ne extra necessitatem baptizent: Baptismus tamen absque necessitate sic collatus validus esset; ut patet; sed contra reverentiam sacramento debitam graviter peccaretur.

2º In necessitate autem aliquis inter personas occurrentes servandus est ordo, ut omnes sentiunt theologi et monet *Rituale Romanum* sequentibus verbis: « Si adsit » sacerdos, diacono præferatur, diaconus subdiacono, » clericus laico, et vir feminæ, nisi pudoris gratia deceat » feminam potius quam virum baptizare infantem non » omnino editum, vel nisi melius femina sciret formam » et modum baptizandi. »

Propter eamdem rationem, fidelis præferendus esset infideli, et catholicus hæretico, schismatico, apostatae, etc.

Pater et mater propriam prolem baptizare non debent, nisi in necessitate, et deficiente alia persona ad baptizandum idonea, prout dicimus in Supplemento ad Tractatum de Matrimonio.

CAPUT QUINTUM.

DE BAPTISMI EFFECTIBUS.

Pelagiani, peccati originalis existentiam negantes, regenerationem hominis per Baptismum negare debuerunt. Lutherani et Calvinistæ, principiis suis circa justi-

tiam imputativam inhærentes, docent peccata per Baptismum non tolli, sed justitia Christi per fidem apprehensa cooperiri, ac proinde non imputari. Juxta vero catholicorum doctrinam, Baptismus tres simul ex opere operato producit effectus, nimurum 1º peccatorum remissionem per gratiæ sanctificantis infusionem, 2º pœnæ peccatis in altera vita debitæ deletionem, et 3º characteris impressionem, vi cuius sacramentum iterari non potest.

PROPOSITIO PRIMA.

Baptismus omnia peccata ante ipsum commissa per gratiæ sanctificantis infusionem remittit.

Hæc propositio est de fide, et probatur Scriptura sacra ac traditione.

1º *Est de fide*: patet 1º ex dictis in *Tractatu de Sacramentis in genere*; 2º ex Decreto ad Armenos, in quo hæc habentur: « Hujus sacramenti (Baptismi) effectus est remissio omnis culpæ originalis et actualis; » 3º ex conc. Trid., sess. 5, can. 5: « Si quis per Jesu Christi Domini nostri gratiam quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id quod veram et propriam peccati rationem habet, sed illud dicit tantum radi aut non imputari; anathema sit. » Ergo 1º.

2º *Prob. Scriptura*. I Cor. vi, 11: *Hæc quidem fuistis, sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed justificati estis in nomine Domini nostri Jesu Christi, et in Spiritu Dei nostri*. Tit. iii, 5: *Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Jesum Christum Salvatorem nostrum, ut justificati gratia ipsius, hæredes simus secundum spem vitæ æternæ*. Alios non minus claros omittimus textus: numquid regenerationis spiritualis, gratiæ sanctificantis infusio et omnis peccati emundatio clarius exprimi poterant? Ergo 2º.

3º *Prob. traditione*. Patres enim, et in primis S. Aug.